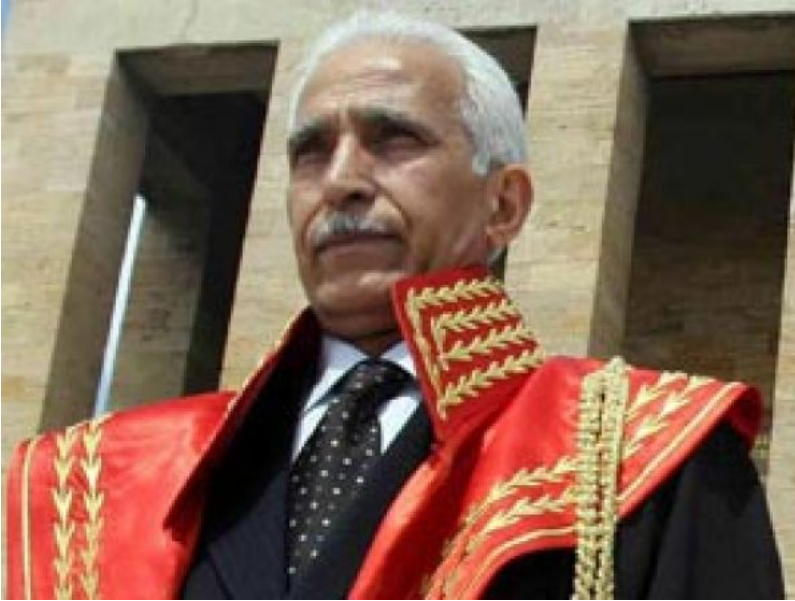

Siyasi Partiler Gerektiğinde Kapatılmalı mı? (1)

İçeriği Yazan: [Selvihan ÇİĞDEM](#) [1] Zaman: Per, 27/05/2010 - 00:15

Yazar: Selvihan ÇİĞDEM

“Uluslar, egemenliklerini, geçici bile olsa, bırakacağı meclislere dahi gereğinden fazla inanmamalı ve güvenmemelidir. Çünkü meclisler bile despotluk yapabilir ve bu despotluk bireysel despotluktan daha tehlikeli olabilir. Meclislerin öyle kararları olabilir ki, bu kararlar ulusun yaşamına giderilmesi olanaklı olmayan zararlar verebilir.” (Mustafa Kemal ATATÜRK)

“AKP Anayasası” olarak tarihe geçirilmek istenen anayasanın değişiklik paketinde, ısrarla değiştirilmek istenen maddelerin başında parti kapatmalarla ilgili madde geliyor. RTE’nin “başkanlık sistemi” istemesinin altında yatan temel sebep bunu

gösteriyor. Sert bir kuvvetler ayrılığı gerçekleştirerek yasama ve yürütme ile yargıyı birbirinden tamamen ayırarak bu iki organı yargının denetiminden çıkarmak. Bu sayede partilerin yaptığı hiçbir etkinlikten sorumlu tutulmaması sağlanacak ve haklarında yasal işlem başlatılmasının da önü kesilmiş olacak. Bunu isteyen kim? Yaptığı faaliyetlerle hakkında laik Türkiye Cumhuriyeti'nde "ılımlı İslam" modelinin odağı olduğu için kapatma davası açılan; fakat Anayasa Mahkemesi'nden kıl payı geri dönen hükümet partisi AKP. Parti kapatma davası ülkenin aleyhine çözümsüz kalmıştır kalmasına, ama bunu fırsat bile RTE başının bir daha ağrımaması için başkanlık sistemine geçişi şekere bulayıp halka sunmaya çalışmaktadır. Daha açık bir ifadeyle AKP, işin iktidarlık kısmını aşmış ve diktatörlük boyutuna ulaşmıştır. Ergenekon gibi yapay soruşturmalarda ülkenin önde gelen aydınlarını toplamış, farklı sesleri susturmak için baskı oluşturmuştur. Şimdi ise ülke savunmasını güçsüz düşürmek için TSK'yı farklı eylemler içine çekmeye çalışmaktadır. Bu sayede bir taşla iki kuş vurmayı hedefleyen AKP, ülkenin hem dışarıya karşı strateji geliştirmesine engel olmakta dolayısıyla saygınlık kaybına yol açıp, onu savunmasız bırakmakta hem de içerde, halk arasında, kargaşalığa neden olmaktadır. Tüm bunlar eksi hanesine yazılmaktaysa da parti kapatma engeline takılmamakta; bu da *bana bir şey olmaz* mantığıyla yola devam etmesini sağlamaktadır.

Bizim tartışacağımız konu ise, başkanlık sisteminden önce **"Siyasi Partiler Gerektiğinde Neden Kapatılmalı?"** konusudur. Bu soruya yanıt verdiğimiz takdirde konunun ciddiyetini de kavramış olacağız.

Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmezleri olan modern siyasi partiler 19. yy.da yaşama geçmiştir. Siyasi partilerin devlet yönetimindeki etkinlikleri ve ulusal bilinci temsil görevi nedeniyle kurulmalarından çalışmalarına kadar uyacakları esaslar ve kapatmalarında izlenecek yöntem ve kurallar özel olarak belirlenmiştir. Siyasi partilerin uyacakları esasların anayasada yer alması, çalışmalarının anayasa ve yasalarla denetlenmesi, onların demokratik yaşamın vazgeçilmez ögesi olduklarını doğrulamaktadır. Fakat siyasi partilerin devlet örgütü ve kamu hizmetleriyle yoğun ilişkide bulunmaları onlara sınırsız etkinlik alanı ve özgürlük olanağı sunmaz. Eylemlerin yoğunluğu ve sosyal gereksinim yönünden başvurulacak son yöntem ise demokrasi düşüncesiyle bağdaşmayan eylemlerin odağı olan bir siyasi partinin kapatılmasıdır. (1) Ama asıl önemli nokta burada başlamaktadır. Kapatıldıktan sonra yapılan girişimler ve alınan tedbirler ile izlenecek yöntem devletin geleceğine yön verecektir.

Bu konu üzerinde Onursal Cumhuriyet Başsavcısı **Sabih Kanadoğlu** şunları söylemektedir: *"Parti kapatmayla ilgili olarak tartışılması gereken ilk konu, partinin hangi sebeplerle kapatılması gerektiğidir. AİHM' ne göre 'hedef anti demokratikse, faşizmi hedefliyorsa, rejimi tehlikeye sokuyorsa kullandığı araçlara bakılmaz amaca bakılır. Demokratik sistemlerde partiler kapatılmaz gibi temelsiz bir savunmanın karşısına anayasanın 68. maddesi çıkmaktadır. 'Siyasi partilerin tüzükleri, programları ve eylemleri devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve laik cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz. Sınıf ve zümre diktatörlüğünü veya herhangi bir diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamaz. Suç işlenmesini teşvik edemez. Demokrasi adına sınırsız bir özgürlükten söz edilemez; çünkü demokrasilerde demokrasiyi yok etme özgürlüğü olamaz. Bu durumda demokrasi kendini koruma ihtiyacındadır ve gerekli tedbirleri alır. Siyasi partiye getirilen sınırlama başka hak ve özgürlüklerin önünün açılması için yapılır. Demokrasiyi kendi ideolojik saplantıları için araç olarak kullanmak isteyen siyasi partilerin kapatılması demokrasinin varlığını sürdürebilmesi için şarttır."*

Laikliğin evrensel bir tanımı yoktur. Her milletin kültürel, siyasi ve tarihi yapısı laiklik ilkesini şekillendirir. Ülkemizdeki laiklik de bize özgü olmasıyla birlikte temelinde din duygusunun devlet işlerine karıştırılmaması yatar. Ayrıca siyasal ve kişisel çıkarlar uğruna, dini duyguların istismar edilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. O halde Türk laikliği denince akla kısaca dinin siyasete alet edilemeyeceği, bilimden başka yol gösterici tutulmaması gerektiği akla gelmelidir. Anayasada millî, laik ve demokratik devletin korunması için yaptırımlar bulunmaktadır. Türkiye'nin laik yapısı çoğunluk öyle istiyor, diye tartışmaya açılmadığı gibi kimsenin laiklikten rahatsız olması gibi bir konu da söz konusu olamaz.

Parti kapatmanın nedenlerinden biri de ülkenin milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı davranışlarda bulunmaktır. Bu bölünmez bütünlük anayasa ve bağlı yasalarla pekiştirilmiştir. Siyasi partilere yasakları aşmama zorunluluğu ve yasaklara göre hareket etme yükümlülüğü yine anayasanın belli maddelerinde belirtilmiştir. Bu, devletin bağımsızlığını ve bütünlüğünü korumaktır, hukuk devleti ilkelerine bağlılıktır, eşitliktir, insan haklarıdır, laik cumhuriyet ilkesidir; diktatörlüğe özenmeme, suça teşvik etmeme ilkesidir. Bu yasakların dışına çıkan siyasi partiler, ülkenin geleceği için demokrasi adına durdurulmak zorundadır.

Anayasada kuvvetler ayrılığı olup devlet organları arasında hiç bir üstünlük yoktur. Üstün olan anayasa ve yasalardır. Millet, egemenliği, sadece sandıktan çıkan oylarla kullanmaz. Egemenlik kayıtsız şartsız milletinse -ki öyle- bu egemenliği millet yasama, yürütme ve yargı organlarıyla kullanır. Bunların birine yüklenen üstünlük demokrasinin oluşmasını engeller ve rejim değişikliğe gider. Denetlenmeyen bir yasama organının adı demokrasi olamaz. Yargı denetiminden mahrum yönetim ancak **Sabih Kanadoğlu**'nun da belirttiği gibi **"dikta"** olur. Çünkü yargı yetkisini de kullanan millî iradeyi temsil ediyor, demektir ki hâkimler de kararları *"Yüce Türk Milleti"* adına verir.

Yüzde 47'lik bir oyla iktidar olan bir partiye kapatılma davası açılmaz, diye hiçbir bilimsel açıklamaya dayanmayan sözler büyük bir pehlivanlıkla söylenmektedir(!) Devlet kalıcı, hükümet ise geçicidir. Türkiye'de böyle bir müdahalenin olması, devletin varlığını gösterir. Devlet kendini korur, koruması da gereklidir.

Tüm çağdaş ülkelerin anayasasında siyasi partilerin kapatılmasıyla ilgili yaptırımları bulunmaktadır. Avusturya, anayasaya aykırı söylemleri nedeniyle büyük bir oy çokluğuyla gelmiş olan **Heider**'in partisini kapatmıştır. Yine ırkçılık yaptığı nedeniyle yüksek bir oy potansiyeliyle gelen **Hitler**'in partisi Alman yasalarıyla kapatılmıştır. Avrupa devletlerinde bir parti ırkçılık yapıyorsa, dava bile açılmadan kapatılabilir. Yine Almanya'da ve Fransa'da *"anayasayı koruma daireleri"* bulunmaktadır ve siyasi partiyi yaptıklarından dolayı hukuk düşmanı gibi gösterebilmektedir. Orada kalkıp da hiç kimse millî iradeyi yok sayıyorlar, diye böyle bir karara karşı çıkmamaktadır. Bu da oy çokluğuyla iktidar olan hiçbir partinin o ülkenin anayasasından üstün olmadığını göstergesidir. *"Bizi millet getirdi,"* diyerek halka sürekli *mağdurları oynamak* gaflet ve cehalet göstergesidir. Çünkü açılan dava *millet iradesine* değil, milletin iradesiyle başa geçip, sonra da laik cumhuriyetin aksine hareket eden siyasi parti hakkındadır. Olayın hukuksal boyutunu görmezden gelerek halkı yanlış yönlendirmeye kimsenin hakkı yoktur.

Parti kapatmalarına ilişkin Cumhuriyet gazetesine 23.4.2008 tarihinde verdiği röportajda **Süleyman Demirel** şunları söylemiştir: *"Anayasa Mahkemesi'ne şimdiye kadar 47 tane parti kapama davası açılmıştır. Bunlardan 24 tanesi kapatılmış gözükmektedir. Fakat bu partilerin 16'sı kongrelerini yapamadığı,*

işlevlerini gerçekleştiremediğinden yani tabela partisi olduğu için kapatılmıştır. İdeolojik bir tarafı yoktur. Diğer sekizinin dördü dinin siyasete alet edilmesi, diğer dördü de Türkiye'nin bölünmez bütünlünü tehlikeye soktuğu için kapatılmıştır. Bu işlemde yargıya gidilmesi bir güvencedir. Yasama veya yürütme organlarında şu veya bu sebepten dolayı aksama meydana gelirse yargı müdahale etmelidir. Bizim sistemimizde davayı Yargıtay cumhuriyet başsavcısı açar. Ayrıca bu bir ceza yargılaması değildir. Bu yüzden dokunulmazlıkla ilgili bir sorun içermez. Cumhurbaşkanı partinin kapatılmasına söz ve eylemleriyle neden olmuşsa o da yargılanabilir. Yargı açılan davanın o ülkenin sosyal, siyasal ya da ekonomik şartlarını ne ölçüde etkileyeceğini düşünmez. Aksi takdirde siyasallaşır. Yargı sadece kanunu düşünür ve ona göre hareket eder. Davalar açılınca birtakım çalkantılara sebep olur mantığıyla kanuna göre suç sayılan bir konuya göz yumulamaz. Bu sebepten dolayı da mahkemeye baskı yapılamaz, mahkeme yönlendirilemez. Anayasanın 138. maddesi bakın ne diyor: 'Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar. Anayasa, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere veya hâkimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında yasama meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyannamede bulunulamaz. Yasama ve yürütme organlarıyla ilgili idare; mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.'

Parti kapatma gerekçelerinden birisi de partinin şiddete başvurusu gösterilmektedir. Fakat kastedilen şiddet sadece kaba kuvvetten, yakıp yıkmaktan ibaret değildir. Partinin yaptığı psikolojik baskı da şiddet göstergesidir. Örneğin insanlara *ümmet* ve *kul* olma anlayışını aşıl原因an, onları haklarından haberdar olma özgürlüğünden alıkoyan, önce fakirleştirip sonra kaderciliğe iten; oy toplama uğruna toplumu laik - antilaik, başı açık - türbanlı, demokrat - ılımlı İslamcı, Türk- Kürt, Alevi- Sünni vs. gibi bölmeye çalışan anlayış *psikolojik şiddet*te meydan veriyor hatta onu gerçekleştiriyor demektir. Tıpkı sıcak savaş ve soğuk savaş ilişkisinde olduğu gibi.

Eski ve Onursal Cumhuriyet Başsavcısı **Vural Savaş** da 28.3.2008 tarihli **"AKP Çoktan Kapatılmalıydı"** başlıklı söyleşisinde: *"Partilerin kapatıldıktan sonra tekrar gelmesi hatta yüksek bir oyla gelmesi gibi genelde yanlış bir kanı var. Fakat dünyaya ve Türkiye'ye baktığımızda tam tersi görülmektedir. Yüzde 21 oranında oy almış hükümette bulunan ve başkanlığını Necmettin Erbakan'ın yaptığı partinin kapatılması için Eski Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş dava açmıştır. Ve 97'de açılan dava sonucu 98'de parti kapatılmıştır. Yine mazlumları oynamaya çalışan bir parti vardı ve mağduriyet diye anlatılan her şey gerçekleşti. Ne oldu? Bir yıl sonraki seçimlerde oyları yüzde 21'den yüzde 15'e düştü. İktidar ortağı bile olamadılar. Kapatılan partilerin yerine başka partilerin geldiği çok doğru. Fakat örneğin Alman anayasa mahkemesi yedekleri de kapatabilir durumda. Bizim hukukumuzda böyle bir kanun yok ne yazık ki. Yapılması gereken şey tüm bunlar göz önüne alınarak yaptırım gücü daha yüksek ve gerçekçi siyasi partiler yasası yapılmalıdır. Fakat 2002'de karşımıza çıkan AKP'nin durumu çok farklı. Bir defa bu parti Erbakan'ın devamı niteliğinde kurulmadı. 99 seçimlerinden 2002'ye kadarki var olan koalisyon hükümeti üs üste başarısızlıklar sergiledi. IMF politikaları, Kemal Derviş tartışmaları, Rahşan affı vs her şeyin üst üste gelmesiyle ve bir de iktisadi kriz araya girince iyice bunalan millet AKP'yi bir umut kapısı olarak gördü. Başka bir partinin özellikle de sol partinin değil de AKP'nin oy almasında durup bir düşünmek gereklidir. Muhalefet iyi çalışmadığından, halka amacını iyi gösteremediğinden doğal olarak güven duygusu da yaratamıyor. Bu dava 2003'te açılsaydı. Ve parti kapatma nedeni kabul edilseydi,*

AKP tekrar iktidar olabilir miydi? Hem de oyunu katlayarak... Üstelik RTE'nin CHP sayesinde kazandığı milletvekilliği dolayısıyla başbakanlığı gidecek siyaset yasağı gelecekti. Abdullah Gül de cumhurbaşkanı olamayacaktı. Şimdi ne oldu? Üstelik bir sol partinin desteğini alarak gelen RTE, halka dönerek "Bize yargı bile dokunamıyor edasıyla yıllardır iktidarda saltanat sürüyor. Üstelik en ufak dışına dokunan bir olayda ise beni buraya yüzde 47 ile halk getirdi, halkın iradesine karşı mı çıkıyorsunuz?" diye mağduriyet taslıyor." şeklinde görüşlerini dile getirmiştir.

Yüzde 47'lik oyun ise anlaşılamayacak bir tarafı bulunmamaktadır. Birileri ABD'nin kulağına adamı *delikten süpürmeyin, kullanın*, demesinin ardında ince bir ayrıntı vardır. Acaba ABD, AKP'yi delikten süpürmek isteseydi; **Gülen**'den iş adamlarına, İkinci Cumhuriyetçilerden Siyonist çevrelere, büyük patronlardan kapı uşağı olmuş medyaya kadar destekçi bulabilecek miydi? Zaten ülkemizde AB-D'nin istemediği bir partinin iktidar olmadığı bilinen bir gerçektir. Seçim sistemini bozukluğu (malum baraj sistemi), oldubittiye getirilen bir seçim, açılmayan sandıklar, kendisine oy çıkmayan yerlerin bölünüp, oy çıkan yerlere bağlanması ve eski oy verdiği partiye küsüp de sandık başına gitmeyen milyonlarca insan da aslında AKP'nin neden bu şekilde tek başına iktidar olduğunu kanıtlar durumda. Yoksa yüzde 47'lik bir oy potansiyeli abartılacak kadar bir çokluk yaratmış değildir. Geriye kalan yüzde 53'lük kesimi yok saymak da kimsenin haddi değildir. **Şu da bir gerçek ki yüzde 99 oy oranıyla da gelseler hükümetler devlete nüfuz edemez.**

Elbette ki bir partiyi kapatmakla iş bitmiyor. Bu bir ceza yargısı olmadığından dokunulmazlıklardan söz edilemez. Parti kapatıldıktan sonra Cumhurbaşkanı da dâhil laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı savaş açmış bütün siyasetçiler yargılanmalı, bu konuda asla taviz verilmemelidir. Bu gün artık siyaset yasağı getirmek de caydırıcı cezalar arasında yer almamaktadır. **Atatürk** nasıl Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduğunda onun sürekliliğini sağlamak için hanedan üyelerini yurt dışına sürgüne göndermişse bugünün Vahdettinleri de aynı uygulamaya tâbi olmalıdır. Ayrıca onların burada faaliyet gösterecekleri aracı niteliğindeki vakıflara, derneklere, yazılı ve görsel yayın organlarına ve hatta okullarına yasak getirilmeli, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerine fırsat verilmemelidir. Eşine rastlanmamış kadrolaşma hareketinin önüne bu şekilde geçilebilir ancak. Karşıdevrimin hedefine ulaşmasına fırsat vermemek için dış ilişkilerde temkinli olmalı, kayıtsız şartsız bir bağımsızlık için ekonomik anlamda ayaklarımız üzerinde durmayı öğrenmeliyiz.

Tüm bunlarla birlikte anayasa da yeniden düzenlenmelidir. İçimizi oyan, iliğimizi kemiğimizi sömüren yabancı ajanların dayattığı *ılımlı İslam* kıvamında sivil anayasa değil, Türk kültürüne ve karakterine uygun *ulus bilincine dayalı* bizi yansıtan *halkçı, demokratik, laik* anayasa hazırlanmalıdır. Mevcut yasalarla Türkiye Cumhuriyeti kangren olmuş, çıkmaza girmiş ilerleyememektedir. Daha gerçekçi ve Ortaçağ karmaşasından sıyrılmış, içinde bulunduğumuz çağa uygun yasalar düzenlenmelidir. Yasalar birilerinin dini inançlarına göre değil, akıl ve bilimin önderliğinde yapılmalıdır. **Ulu Önder Atatürk**'ün vasiyetini ancak onun ilke ve devrimleri ışığında gerçekleştireceğimizi unutmamalıyız. Çünkü söz konusu vatansa gerisi teferruattır.

(1) Yalçinkaya, Abdurrahman (AKP'nin kapatılmasına ilişkin iddianame-giriş)

iletisim@PolitikaDergisi.com

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 22’de yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi salık veriyor. Sayı 22’yi indirmek için [buraya tıklayınız](#)]^[2]

Yorumlar

Merhaba

İçeriği Yazan: Cem Osman TAMTÜRK Zaman: Per, 27/05/2010 - 21:15

Partilerin kapatılmamasını yani kanuna aykırı bir iş bile yapmışlarsa dokunulmamasını kim istiyor? Doktorlarmı, pilotlarmı, kahvehane işletmecileri mi? Hiçbiri değil. Sadece siyasetçiler. Yani siyaset işinden ekmekyiye bir gurup insan yasalara aykırı bile davransalar ekmek teknelerine dokunulmasını istiyorlar. O zaman kahvehaneler de kumar oynatsalar bile kapatılmasın. Ben kahvehane işletmecisiyim ve öyle istiyorum. Bu mantıkla ülke nasıl yönetilir ki? Saygılar...

AĞLA

İçeriği Yazan: Okur Yazar(Doğrulanmamış) Zaman: Pzt, 16/03/2015 - 12:31

AĞLAMAYA DEVAM ET.Selvihan Ç??DEM

- [E-Dergi Yazıları](#) [3]
- [İç Siyasa](#) [4]

Kaynak URL (26/04/2024 - 01:30 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/siyasi-partiler-gerektiginde-kapatilmali-mi-1>

Bağlantılar:

- [1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/selvihan-cigdem>
[2] http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD_Sayi_22.zip
[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/e-dergi-yazilari>
[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>